

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused kultuuripärandi kaasava juhtimise kohta

(2014/C 463/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE:

1. nõukogu 26. novembri 2012. aasta järeldusi kultuurivaldkonna juhtimise kohta ⁽¹⁾, milles rõhutati, kui tähtis on muuta kultuurivaldkonna juhtimine avatumaks, rohkem osalusel põhinevaks, tõhusamaks ja sidusamaks, ning kutsuti liikmesriike üles toetama kultuuripoliitika kujundamisel osalusel põhinevat lähenemisviisi;
2. nõukogu 21. mai 2014. aasta järeldusi kultuuripärandi kui jätkusuutliku Euroopa strateegilise ressursi kohta ⁽²⁾, milles tunnistati, et kultuuripärandil on sektoriülene poliitiline tähtsus ja tähtis roll strateegia „Euroopa 2020” aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkide saavutamisel, ning kutsuti liikmesriike üles edendama pikaajalisi kultuuripärandit käsitlevaid poliitikamudeleid, mis põhinevad tõenditel ning lähtuvad ühiskonnast ja kodanikest;

TERVITADES:

3. komisjoni teatist „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas”, milles tunnistati, et kultuuripärand on ühisvara ja ühishüve ning seetõttu on kultuuripärandi eest hoolitsemine meie ühine kohustus ⁽³⁾;

VÕTTES ARVESSE:

4. inimesekeskse ja kultuuripõhise lähenemisviisi suurenenud tunnustamist rahvusvahelisel tasandil, et soodustada säästvat arengut ning läbipaistvate, osalusel põhinevate ja teadlike kultuuri juhtimissüsteemide tähtsust selleks, et käsitleda kõigi ühiskonnaliikmete vajadusi ⁽⁴⁾;
5. kultuuripärandi sotsiaalse dimensiooni suurenenud tunnustamist Euroopa, riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning erinevate sidusrühmade seas sünergia aktiveerimise tähtsust, et kaitsta ja arendada kultuuripärandit ning seda tulevastele põlvkondadele edasi anda ⁽⁵⁾;
6. kultuuripärandi suhtes kohaliku tasandi ja inimesekeskse lähenemisviisi võtmist mitmes ELi programmis, sealhulgas teadusuuringute programmis „Horisont 2020”, ja kogukonna juhitud kohaliku arengu lähenemisviisi, mida toetatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Seda lähenemisviisi tunnustatakse ka ühise kavandamise algatuses „Kultuuripärand ja muutuv maailm: uus väljakutse Euroopale”;
7. osalusel põhineva lähenemisviisi võtmist seoses Euroopa kultuuripealinnu ja Euroopa kultuuripärandi märgist käsitlevate ELi meetmetega ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ ELT C 393, 19.12.2012, lk 8.

⁽²⁾ ELT C 183, 14.6.2014, lk 36.

⁽³⁾ Dok 12150/14.

⁽⁴⁾ ÜRO konverents „Soovitud tulevikuvision” (Rio de Janeiro, juuni 2012); UNESCO kongress „Kultuuri paigutamine säästva arengu poliitika keskmesse” (Hangzhou, mai 2013); UNESCO foorum „Kultuur, loovus ja säästev areng. Teadusuuringud, innovatsioon, võimalused” (Firenze, oktoober 2014).

⁽⁵⁾ Euroopa Nõukogu raamkonventsioon, mis käsitleb kultuuripärandi väärtust ühiskonnas (Faro konventsioon, 2005).

⁽⁶⁾ ELT L 132, 3.5.2014, lk 1 ja ELT L 303, 22.11.2011, lk 1.

TUNNISTADES, ET kultuuripärandi kaasav juhtimine⁽¹⁾:

8. pakub võimalusi soodustada demokraatlikku osalemist, jätkusuutlikkust ja sotsiaalselt ühtekuuluvust ning käsitleda tänaseid sotsiaalseid, poliitilisi ja demograafilisi väljakutseid;
9. taotleb asjakohaste sidusrühmade – st riigiasutuste ja -organite, erasektori osalejate, kodanikuühiskonna organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide, vabatahtliku sektori ja huvitatud inimeste – aktiivset osalemist avaliku sektori meetmete raames, otsuste tegemises, kavandamises, rakendamises, kultuuripärandit käsitleva poliitika ja programmide järelevalves ja hindamises, et suurendada vastutust ja läbipaistvust avalike vahendite investeringute puhul ning luua avalikkuse usaldust poliitiliste otsuste suhtes;
10. aitab suurendada teadlikkust kultuuripärandist kui ühisvarast, vähendades seega väärkasutamise riski ning suurendades sotsiaalselt ja majanduslikku kasu;
11. toetab kaasaegset kultuurilist, kunstilist ja loometegevust, mis on tihedalt seotud identiteedi ja väärtustega ning tugineb sageli traditsioonilisel oskusteabel ja inimeste vaimsel kultuuripärandil, millest võib seega saada kultuuripärand tulevastele põlvkondadele;
12. aitab kasutada uusi, üleilmastumise, digiteerimise ja uue tehnoloogia tulemusena tekkinud võimalusi, mis muudavad kultuuripärandi loomise, sellele juurdepääsu ja selle kasutamise viisi;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES:

13. arendama välja mitmetasandilisi ja mitmeid sidusrühmi hõlmavaid juhtimisraamistikke, mis tunnustavad kultuuripärandit kui ühisvara, tugevdades seoses kultuuripärandi juhtimisega, võttes arvesse subsidiaarsuse põhimõtet, kohaliku, piirkondliku, riigisisese ja Euroopa tasandi vahelisi seoseid, et inimesed saaksid sellest kõigil tasanditel kasu;
14. edendama asjakohaste sidusrühmade kaasamist, tagades, et nende osalemine on võimalik kõigis otsustusprotsessi etappides;
15. edendama juhtimisraamistikke, mis tunnustavad materiaalse, mittemateriaalse ja digitaalse kultuuripärandi vastastikuse mõju tähtsust ning käsitlevad, austavad ja tõhustavad kultuuripärandi sotsiaalselt, kultuurilist, sümbolset, majanduslikku ja keskkonnaalast väärtust;
16. edendama juhtimisraamistikke, mis hõlbustavad valdkonnaüleste poliitikate rakendamist, võimaldades kultuuripärandil panustada erinevate poliitikavaldkondade eesmärkidesse, sealhulgas arukasse, jätkusuutlikku ja kaasavasse majanduskasvu;
17. arendama sünergiaid jätkusuutlike turismistrateegiatega ning kohalike kultuuri- ja loomesektorite vahel, edendades selleks ka juhtimisraamistikke, mis kaasavad aktiivselt kohalikke elanikke, et soodustada jätkusuutliku kvaliteetse kultuuriturismi pakkumist ja panustada linna- ja maapiirkondade taaselustamisse, tagades samas terviklikkuse ja säilitades pärandi kultuuriväärtuse ning tasakaalustades majanduslikke võimalusi ja kodanike heaolu;
18. kasutama nende eesmärkide saavutamiseks sobival viisil nii ELi kui ka riiklikku rahastamist;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE PIRES JA NÕUETEKOHASELT SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESSE VÕTTES:

19. tegema koostööd kultuuripärandi kaasava juhtimisega seotud küsimuste osas, sealhulgas kultuurivaldkonna töökava (2015–2018)⁽²⁾ raamistikus, et määrata kindlaks parimad tavad ja levitada nende kohta teavet ning suurendada kultuuripärandi valdkonna võimet tegeleda nende küsimustega tõhusalt;
20. edendama põlvkondadevahelist traditsiooniliste oskuste ja teadmiste edasiandmist ning nende innovatiivset kasutamist ja vastastikust täiendamist teaduslike ja tehnoloogiliste arengute kaudu;
21. kasutama digitaalseid vahendeid kultuuripärandi juhtimisele juurdepääsu suurendamiseks ja selles osalemiseks kõikide sotsiaalsete rühmade jaoks;
22. uurima virtuaalsete kogukondade rolli kultuuripärandit käsitleva poliitika väljatöötamisel ja rakendamisel, kultuuripärandi haldamise toetamisel, teadmiste arendamisel ja rahastamisel (nt ühispanustamise ja ühisrahastamise kaudu);

⁽¹⁾ Kultuuripärand on materiaalne, mittemateriaalne ja digitaalne, nagu määratletud nõukogu 21. mai 2014. aasta järeldustes.

⁽²⁾ ELT C 463, 23.12.2014, lk 4.

23. tegema Europeana juhtimise osas konkreetseid edusamme⁽¹⁾, et tagada selle pikaajaline jätkusuutlikkus ja arendamine kultuuriväärtustepõhise projektina, ning hõlbustada selle seost hariduse, kultuuriturismi ja muude valdkondadega; edendada vajaduse korral digitaalse kultuuripärandi taaskasutamist, et tugevdada kultuurilist mitmekesisust ja stimuleerida kultuuripärandialaste teadmiste kasutamist tänapäevases kunstilises väljenduses ning kultuuri- ja loomesektori poolt;
24. edendada kodanikuosalust Euroopa linnade aruka arengumudeli raamistikus, mis integreerib aktiivselt kultuuripärandit, et panustada innovatsiooni ja Euroopa linnade taaselustamise, ühendades neid asjaomaste paikade ja territooriumidega, edendades nende atraktiivsust, tõmmates ühtlasi ligi investeringuid, uut majandustegevust ja ettevõtteid;
25. võtma järelmeetmed teatise „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas” suhtes, et töötada koos välja ulatuslik Euroopa kultuuripärandi strateegia;
26. tõhustama koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu Euroopa Nõukogu ja UNESCO, et edendada kultuuripärandi juhtimise suhtes osalusel põhineva lähenemisviisi võtmist;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES:

27. edendada tõenditel põhinevaid uurimusi, mis käsitlevad osalusel põhineva lähenemisviisi mõju kultuuripärandit käsitlevale poliitikale ja kultuuripärandi juhtimisele, et aidata kaasa kultuuripärandi suhtes strateegilise lähenemisviisi väljakujundamisele;
28. jätkama dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonide ja platvormidega kultuuripärandiga seotud poliitikavaldkonnades ning kaaluma ettepaneku esitamist „Euroopa kultuuripärandi aasta” kohta.

⁽¹⁾ Nagu on välja toodud nõukogu 10. mai 2012. aasta järeldustes kultuurimaterjali digiteerimise, sellele sidusjuurdepääsu tagamise ja selle digitaalse säilitamise kohta (ELT C 169, 15.6.2012, lk 5).